“MADE IN ILLEGALITY”/

STOP DE ECONOMISCHE RELATIES VAN BELGIË MET DE ISRAËLISCHE NEDERZETTINGEN!

11.11.11
VECHT MEE TEGEN ONRECHT

CNCD 11.11.11
UN COMBAT DE PLEINS DROITS

fidh

INHOUD/

"MADE IN ILLEGALITY"/ SAMENVATTING 3/

INLEIDING 5/

ILLEGALITEIT VAN DE NEDERZETTINGEN 7/

EEN BLOEIENDE NEDERZETTINGENECONOMIE 8/

DE NEDERZETTINGEN WORDEN VERSTERKT DOOR DE HANDEL MET DE EU EN BELGIË 10/

DE VERPLICHTING OM DE NEDERZETTINGENBOUW NIET TE STEUNEN 12/

EISEN 14/

GEBIED INGENOMEN DOOR NEDERZETTINGEN/

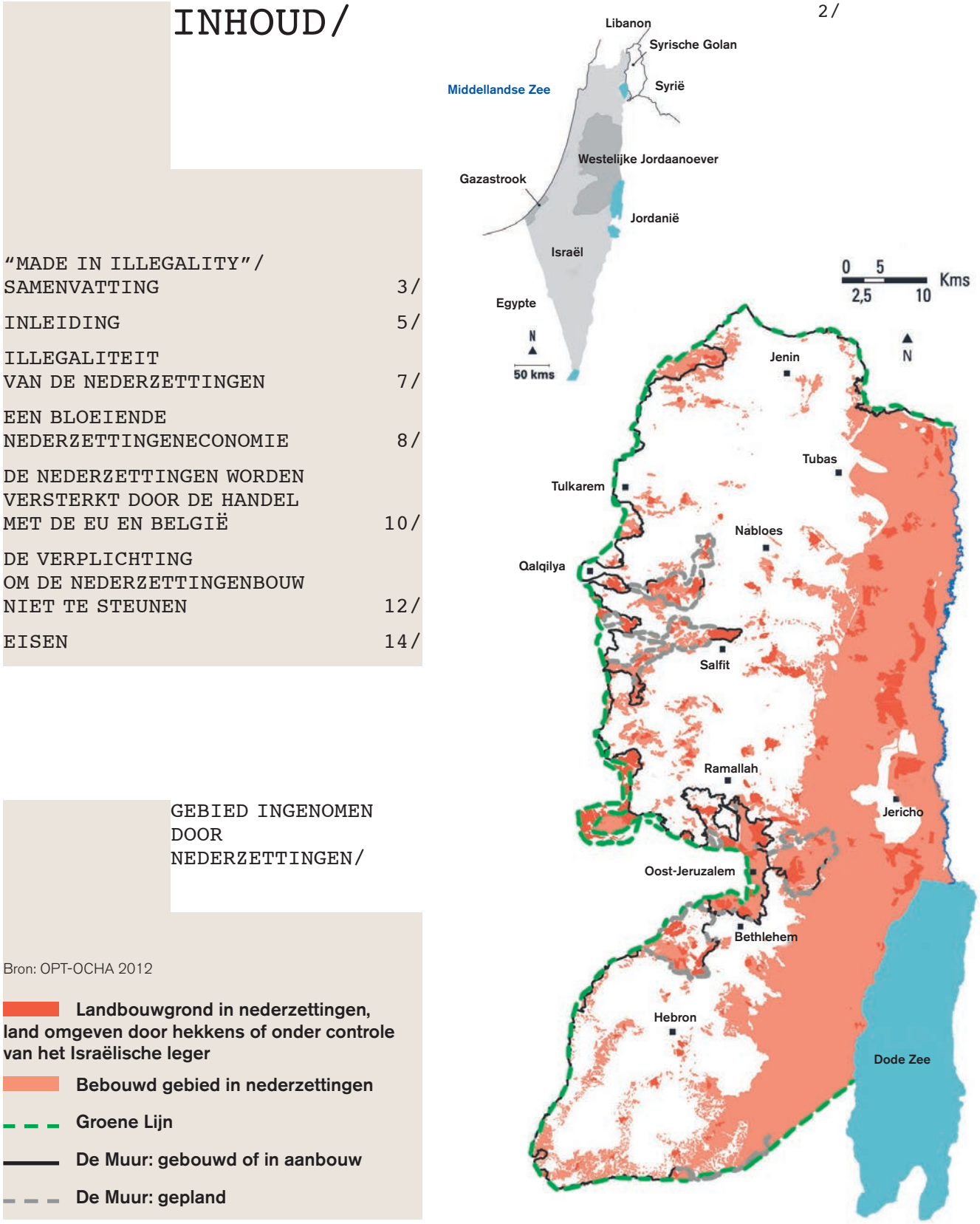

Bron: OPT-OCHA 2012

Landbouwgrond in nederzettingen, land omgeven door hekkens of onder controle van het Israëlische leger

Bebouwd gebied in nederzettingen

Groene Lijn

De Muur: gebouwd of in aanbouw

De Muur: gepland

ENKELE CIJFERS OVER DE ISRAËLISCHE NEDERZETTINGEN

– Sinds 1967 zijn er 250 Israëlische nederzettingen in bezet Palestijns gebied gebouwd.
– Er wonen 530.000 kolonisten op de Westelijke Jordaanoever, waarvan 200.000 in Oost-Jeruzalem.
– De bevolking in de nederzettingen is verdubbeld sinds de Oslo-akkoorden van 1993.
– De nederzettingen slokken 80% van het water van de bezette Palestijnse gebieden op.
Gemiddeld beschikt een kolonist over zes keer meer water dan een Palestijn.
– Elk jaar keert de Israëlische regering minstens 330 miljoen euro meer uit aan voordelen voor kolonisten dan aan burgers die in Israël zelf wonen.

“De Belgische wetgeving moet de invoer van nederzettingsproducten verbieden”

“De Belgische en Europese handel met nederzettingen versterkt hun economische ontwikkeling en uitbreiding”

“MADE IN ILLEGALITY” /

België, maar ook de Europese Unie en haar andere lidstaten, hebben de verplichting om maatregelen te nemen tegen de Israëlische kolonisatie en de bezetting van de Palestijnse gebieden.

De EU en België veroordelen regelmatig en ondubbelzinnig het Israëlische kolonisatiebeleid. Tegelijkertijd dragen ze bij tot de economische ontwikkeling en de uitbreiding van de nederzettingen door de omvang van de economische en handelsrelaties met de nederzettingen. Deze spreidstand is onhoudbaar.

Het is tijd dat België en de Europese Unie:
- **overgaan van woorden naar daden,**
- **voldoen aan hun verplichtingen onder het internationaal recht en de mensenrechten,**
- **niet langer deelnemen aan de Israëlische nederzettingeneconomie,**
- **niet langer direct of indirect de ontwikkeling van de Israëlische nederzettingen steunen.**

De ondertekenende organisaties van de campagne “Made in Illegality” roepen België en de EU op om onmiddellijk alle economische en commerciële banden met de Israëlische nederzettingen door te knippen.

OPDELING VAN DE PALESTIJNSE GEBIEDEN IN ZONE A, B EN C

Bij de Oslo-akkoorden van 1993 werd de Westelijke Jordaanoever opgedeeld in drie tijdelijke administratieve zones.
– De A- zone, 18% van de Westoever, staat onder de civiele en veiligheidscontrole van de Palestijnse Autoriteit (PA).
– De B-zone staat onder de civiele controle van de PA en een gezamenlijke Israëlisch-Palestijnse veiligheidscontrole.
– De C-zone, 61 % van de Westoever, staat onder de civiele en veiligheidscontrole van Israël. Hier bevinden zich de meeste Israëlische nederzettingen, waterbronnen, vruchtbaar land en weidegronden. De Oslo-akkoorden bepalen dat Israël zich geleidelijk aan zou terugtrekken uit dit gebied.

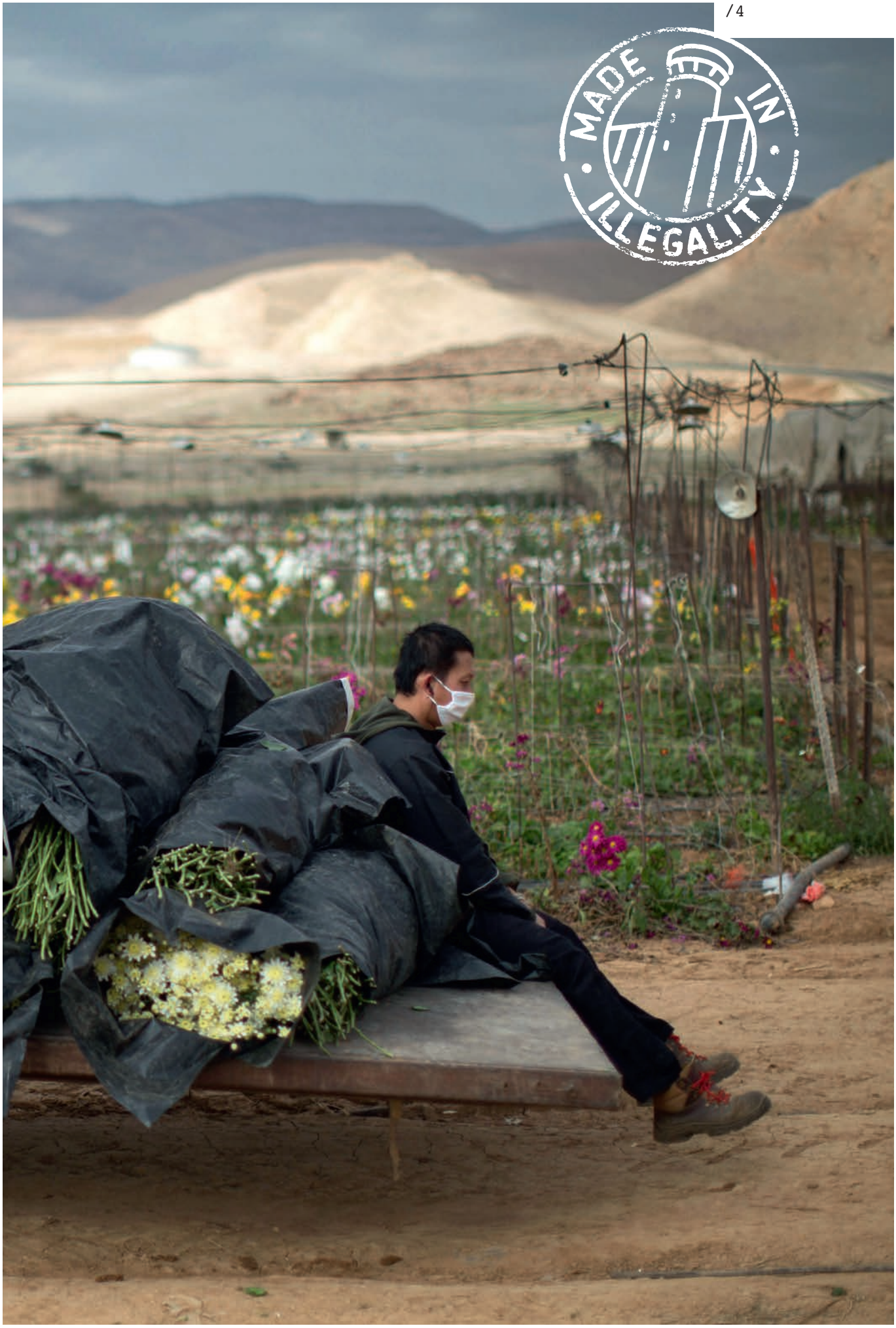
MADE IN
ILLEGALITY

INLEIDING/

Twintig jaar na de Oslo-akkoorden lijkt de oprichting van een Palestijnse staat naast Israël verder weg dan ooit. Sinds de start van de militaire bezetting in 1967, nam de confiscatie van Palestijns land voor Israëls kolonisatie sterk toe.

Volgens het internationaal recht is Israëls kolonisatiebeleid illegaal. Hoewel de internationale gemeenschap het krachtig veroordeelt, kon ze er nooit een einde aan stellen. De internationale veroordelingen gingen nooit gepaard met drukkingsmiddelen tegenover de Israëlische regering. Israël zet zijn kolonisatiebeleid niet alleen voort, de EU en haar lidstaten dragen ook bij tot de uitbreiding van de nederzettingen. Die halen immers aanzienlijke winsten uit de commerciële relaties met de Europese markt.

Het Internationaal Gerechtshof (IGH) veroordeelde de bouw van de Muur in Palestijns gebied. In zijn advies van juli 2004 herinnert het Hof derde landen aan hun verplichting om een illegale situatie noch te erkennen, noch te bevorderen of te ondersteunen en om het internationaal recht te doen respecteren. Die juridische argumenten vormen de basis van deze campagne om een einde te stellen aan de economische relaties met de nederzettingen. Verschillende Europese lidstaten (het Verenigd Koninkrijk, Zweden, Nederland, Duitsland) en andere landen (Noorwegen, Nieuw-Zeeland) namen beslissingen die tegemoet komen aan deze verplichtingen. Via de Europese Commissie heeft de EU haar beleid eveneens in overeenstemming gebracht met het internationaal en Europees recht. In juli 2013 vaardigde de EU richtsnoeren uit die de Europese financiering van Israëlische instellingen en hun activiteiten in de nederzettingen uitsluiten.

Palestijnse, Israëlische en internationale organisaties uit het middenveld voeren gericht onderzoek naar Europese publieke en privé-instellingen die financiële, economische en commerciële relaties met Israëlische nederzettingen onderhouden.

België moet zich nu bewust worden van zijn juridische verplichtingen die elke deelname aan de instandhouding van een illegale situatie verbieden. Deze verplichtingen houden in dat België alle financiële, economische en commerciële banden met de nederzettingen doorknipt.

Daarom is de belangrijkste eis van de ondertekenende organisaties van de campagne “Made in Illegality” de invoering van een Belgische en Europese wetgeving die de import van nederzettingsproducten verbiedt.

Daarnaast vragen we dat de Belgische regering:

- Belgische bedrijven ontraadt om commerciële relaties aan te knopen met nederzettingen of erin te investeren,
- de nederzettingen uitsluit uit de Belgische bilaterale en samenwerkingsakkoorden met Israël.

MADE IN
ILLEGALITY

DE ISRAËLISCHE NEDERZETTINGEN ZIJN ILLEGAAL/

Israëls nederzettingenbeleid is illegaal en vormt een ernstige schending van het internationaal recht. Artikel 49 van de Vierde Conventie van Genève verbiedt een bezettende macht om een deel van haar eigen burgers te verplaatsen naar het gebied dat ze bezet. Daarnaast ondermijnt de kolonisatie het zelfbeschikkingsrecht van het Palestijnse volk.

Sinds de bezetting van de Palestijnse gebieden – de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem – en van de Syrische Golanhoogte, werden enkel de nederzettingen in de Gazastrook ontmanteld. Dat gebeurde in 2005 uit Israëlische strategische overwegingen. In de rest van de bezette gebieden hebben opeenvolgende Israëlische regeringen een beleid gevoerd van landconfiscatie en vestiging van nederzettingen. Sinds de Oslo-akkoorden van 1993 is de bevolking in de nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever en in Oost-Jeruzalem verdubbeld. Momenteel leven er meer dan 500.000 Israëlische kolonisten te midden van een bevolking van 2,5 miljoen Palestijnen. In Oost-Jeruzalem wonen ongeveer 200.000 kolonisten, tegenover 250.000 Palestijnse inwoners.

Daarnaast brengt de bijbehorende infrastructuur, nodig voor de leefbaarheid en uitbreiding van de nederzettingen, ook schendingen van het internationaal recht en ernstige inbreuken op de rechten van de Palestijnen met zich mee. De bouw van infrastructuur zoals wegen gereserveerd voor de kolonisten of checkpoints om de verplaatsingen van Palestijnen te controleren, schendt de mensenrechten van de Palestijnse bevolking. Om tegemoet te komen aan de economische noden van de kolonisten zet Israël de inbeslagneming van vruchtbaar land en waterbronnen voort.

Het Internationaal Gerechtshof besloot in juli 2004 dat de Muur die Israël in Palestijns gebied bouwde illegaal is. Door het traject valt het grootste deel van de nederzettingen aan de Israëlische kant van de Muur. Daardoor is 9,4% van de Westelijke Jordaanoever niet langer toegankelijk voor de Palestijnse bevolking en wordt 51% van de waterbronnen de facto geannexeerd.

De Europese Unie veroordeelt de nederzettingen en bevestigt dat ze illegaal zijn. Herhaaldelijk spoort ze Israël aan om de nederzettingenbouw te stoppen. Maar deze oproepen hebben de expansiedrang van opeenvolgende Israëlische regeringen nooit aan banden kunnen leggen.

CONCLUSIES VAN DE EUROPESE RAAD OVER HET VREDESPROCES IN HET MIDDEN-OOSTEN VAN 10 DECEMBER 2012

"De Europese Unie is ontzet over de Israëlische plannen tot uitbreiding van de nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever, met name in Oost-Jeruzalem, en in het bijzonder tot ontwikkeling van het gebied E1, waartegen zij zich met kracht verzet. Indien uitgevoerd, zou het plan voor E1 de kansen op een vredesregeling door onderhandelingen ernstig ondermijnen, omdat de mogelijkheid van een aaneengesloten, levensvatbare Palestijnse staat, waarbij Jeruzalem als hoofdstad van twee staten fungeert, dan in gevaar dreigt te komen. Het plan kan ook tot gevolg hebben dat de burgerbevolking tot verhuizing gedwongen wordt. Aangezien het verwezenlijken van de tweestatenoplossing voor de Unie centraal staat, zal zij de ontwikkelingen met hun ruimere implicaties op de voet volgen, en dienovereenkomstig handelen. De Europese Unie herhaalt dat de nederzettingen op grond van het internationaal recht illegaal zijn en de vrede in de weg staan."

EEN BLOEIENDE NEDERZETTINGEN-ECONOMIE/

De afgelopen jaren ontwikkelde zich een sterke economie in de Israëlische nederzettingen. Die wordt mogelijk gemaakt door diverse industriële activiteiten, landbouwproductie en het gebruik van de natuurlijke rijkdommen in de Palestijnse gebieden. De aanzienlijke economische activiteit in de nederzettingen speelt onmiskenbaar een rol in de handhaving en de uitbreiding van de nederzettingen.

De Israëlische overheid moedigt Israëlische bedrijven in de industriële en landbouwsector aan zich in de nederzettingen te vestigen. Ze kunnen daarvoor rekenen op genereuze subsidies: fiscale voordelen, kortingen op de huur van bedrijfsterreinen, toekenning van fondsen voor onderzoek en ontwikkeling enz. Bovendien investeert de overheid ook aanzienlijke fondsen in de bouw van infrastructuur voor kolonisten, in het bijzonder de nederzettingenwegen die kolonisten snel toegang tot de Israëlische en buitenlandse markt verschaffen.

In een rapport van 2012 over de Palestijnse economie, stelt de Wereldbank dat de nederzettingen-economie vooral erg bloeiend is in de landbouwsector. Dat leidt ze af uit het aantal landbouwnederzettingen in de Jordaanvallei. De Israëlische ngo Kerem Navot stelt vast dat de Palestijnen de afgelopen decennia een derde van hun landbouwgrond verloren, vooral als gevolg van landroof door kolonisten met de steun van de Israëlische staat.

DE ROOF VAN DE JORDAANVALLEI

De Jordaanvallei staat bekend als de 'voorraadschuur van Palestina' omdat het vochtige klimaat bijzonder bevorderlijk is voor de verbouwing van een breed gamma van groenten. Dit heel het jaar door. De Jordaanvallei werd de belangrijkste landbouwstreek voor de nederzettingen.

Dadels, olijven, vijgen, citrusvruchten, meloenen, guaves, wijnstokken, paprika's, komkommers, uien, aromatische kruiden, kerstomaten, aubergines en zoete aardappelen zijn de belangrijkste producten die in de nederzettingen in de Jordaanvallei worden verbouwd. De serres en velden strekken er zich uit zo ver het oog reikt.
De meerderheid van de producten is bestemd voor export.

Volgens de Wereldbank is 94% van de Jordaanvallei niet langer toegankelijk voor Palestijnen. De Palestijnen die in dit gebied (C-zone) wonen, ondervinden grote hinder om bouwvergunningen te verkrijgen, hun velden te bewerken of toegang te krijgen tot de watervoorraden die al hoofdzakelijk gebruikt worden door de landbouwnederzettingen.

Rapport van de Algemeen Secretaris van de Verenigde Naties, september 2012:
"Er bevinden zich 37 Israëlische nederzettingen in de Jordaanvallei. Dat is het meest vruchtbare en waterrijke gebied op de Westelijke Jordaanoever. In de Jordaanvallei en in het gebied van de Dode Zee is 86% van het land de facto in handen van de regionale raden van de nederzettingen. Zij verbieden de Palestijnen hun natuurlijke bronnen te gebruiken en verhinderen ook de toegang ertoe."

DE NEDERZETTINGEN ONDERMIJNEN DE PALESTIJNSE ECONOMIE/

De ondermijning van het economische leven in de C-zone (61% van de Westelijke Jordaanoever) is het voornaamste obstakel voor de ontwikkeling van de Palestijnse economie. Het ingenomen Palestijnse land bevat de meerderheid van de vruchtbare velden, de waterreserves en andere natuurlijke rijkdommen. De onmogelijkheid voor de Palestijnen om er economische activiteiten te ontwikkelen resulteert volgens de Wereldbank in een verlies van $ 3,4 miljard of 85% van het bnp. Terwijl export in de jaren tachtig goed was voor meer dan de helft van het Palestijnse bbp, bedraagt dat vandaag minder dan 15%.

Een groot deel van de Palestijnen ziet zich dus verplicht een baan te zoeken in de nederzettingen, hoewel die juist aan de basis liggen van het gebrek aan perspectief. In 2012 werden er 22.955 werkvergunningen verstrekt voor arbeiders in de nederzettingen, voornamelijk in de bouw-, landbouw- en industriesector. Een peiling uit 2013 van de *Arab World for Research and Development* (AWRAD) bij Palestijnse arbeiders in de nederzettingen wees uit dat:

- 65 % van de ondervraagden blootgesteld wordt aan giftige stoffen die een impact op de gezondheid hebben,
- slechts 11% werkzekerheid heeft,
- 77% op dagelijkse basis wordt geworven,
- 50% geen ziekteverzekering heeft,
- Palestijnen gemiddeld $ 2 à 4,8 per uur verdienen, terwijl het minimumloon in Israël $ 6 per uur is.

DE VERDRIJVING VAN DE JAHALIN TEN GUNSTE VAN DE INDUSTRIËLE ZONE MISHOR ADUMIM

In 1975 heeft Israël voor de bouw van de nederzetting Ma'ale Adumim 3000 hectare land onteigend in de zone waar de bedoeïenen van de Jahalinstam woonden. Voor de bouw van de industriële zone van Mishor Adumim voerde Israël in de loop van de jaren nieuwe onteigeningen en vernielingen van huizen en eigendommen uit. In 1991 erkende de Israëlische regering Ma'ale Adumim als stad en sindsdien is ze de nederzetting verder blijven uitbreiden. Drie jaar later gaf de civiele administratie van het leger het bevel om tientallen families van de Jahalinstam te verjagen. Zij hadden zich gevestigd op land waar Israël een nieuwe wijk van de nederzetting gepland had.
Vandaag strekt de nederzetting Ma'ale Adumim zich zeven kilometer ten oosten van Jeruzalem uit. Het is de derde grootste nederzetting van de Westoever met ongeveer 40.000 kolonisten. In de industriezone van Mishor Adumim vindt de productie van plastic, cement, leer, detergenten en aluminium plaats. Het is in deze vestiging dat de grootste fabriek van het bedrijf Sodastream zijn bekende apparaten voor doe-het-zelf-frisdranken met prik produceert.

DE NEDERZETTINGEN WORDEN VERSTERKT DOOR DE HANDEL MET DE EU EN BELGIË/

De economische en commerciële relaties tussen de EU en Israël zijn zeer belangrijk. Europa is de belangrijkste bestemming voor de export van Israëlische producten. De Israëlische ngo *Who Profits* schatte dat de Israëlische export van fruit en groenten in 2010 in totaal $ 2,1 miljard bedroeg, waarvan 66% voor de Europese markt. Producten uit de nederzettingen vormen een belangrijk deel van deze export. *Mehadrin*, *Arava Export Growers* en *Hadiklaim* zijn enkele van de belangrijkste exportfirma's van groenten en fruit naar de EU. Ze zijn bekend voor hun activiteiten in de nederzettingen. Volgens het rapport 'Trading Away Peace', gepubliceerd door 22 ngo's in oktober 2012, is Europa ook de belangrijkste exportmarkt van twee fabrikanten in de nederzettingen: ***Ahava*** (cosmeticaproducten) en ***Sodastream*** (fabrikant van toestellen om gashoudende frisdranken te maken).

Het is moeilijk om het exacte volume van de uitwisseling tussen Europa, België en de nederzettingen te bepalen. Israël beschouwt de nederzettingen immers als een deel van zijn grondgebied en het duidt de oorsprong van de producten die het exporteert aan als **"Made in Israel"**. Dat is problematisch aangezien het Associatieakkoord tussen de EU en Israël bepaalt dat enkel producten van Israël zelf in aanmerking komen voor preferentiële douanetarieven. De douanediensten van de Europese lidstaten controleren echter niet systematisch alle Israëlische goederen. Daarom geniet een deel van de nederzettingsproducten preferentiële tarieven.

In België worden veel Israëlische producten verhandeld die mogelijk afkomstig zijn uit nederzettingen: fruit, groenten, wijn, afgewerkte producten enz. Deze producten worden systematisch geëtiketteerd als "Made in Israel". Onderzoek bij invoerende bedrijven wees uit dat ze onmogelijk kunnen vaststellen dat deze producten niet uit de bezette gebieden komen.

Onder de afgewerkte producten van de nederzettingen bevinden zich de apparaten van ***Sodastream***, geproduceerd in de nederzetting van Ma'ale Adumim. Deze worden verkocht door een twintigtal bedrijven in België. Volgens ***Sodastream*** bezitten 400.000 Belgische gezinnen deze apparaten. Hiervoor moeten ze regelmatig nieuwe vullingen van gas en siroop kopen, die tevens vervaardigd worden in bezet Palestijns gebied.

Het label **"Made in Israel"** schendt ook de rechten van de Belgische en Europese consument. De Europese wetgeving garandeert consumenten het recht op correcte informatie. In Groot-Brittannië en in Denemarken hebben de regeringen richtlijnen uitgevaardigd voor de handelaars. Zij moeten de correcte oorsprong van de Israëlische producten aangeven zodat de consumenten hun recht kunnen uitoefenen om geïnformeerd te zijn over de producten die ze kopen. In Groot-Brittannië besloten de supermarkten van ***Coop*** om producten van de nederzettingen uit de winkelrekken te weren.

DE BITTERE WIJN VAN DE NEDERZETTINGEN

De Israëlische wijnmarkt wordt gecontroleerd door zes wijnhuizen die allemaal wijngaarden in bezet Syrisch (de Golanhoogte) of Palestijns gebied hebben. Vijf van deze huizen bezitten wijngaarden in de bezette Palestijnse gebieden: *Carmel Winery*, *Barkan Winery*, *Teperberge 1870 Winery*, *Binyamina* en *Tishbi Estate Winery.*
Enkele merken uitgezonderd is het onmogelijk om een onderscheid te maken tussen wijn die gemaakt werd van druiven uit Israël of druiven van wijngaarden in de bezette Palestijnse gebieden.

EUROPESE BEDRIJVEN DIE DEELNEMEN AAN DE NEDERZETTINGENPOLITIEK/

Er zijn ook internationale bedrijven zijn in de nederzettingen, meer bepaald in de sector van de diensten en de uitbouw van de infrastructuur.

Hieronder bevinden zich:

- ***G4S***, een Brits-Deense multinational die via zijn Israëlische filiaal veiligheidsdiensten en - materiaal levert aan Israëlische controleposten, aan gevangenissen in Israël waar zich Palestijnse politieke gevangenen bevinden en aan privébedrijven in de nederzettingen.
- ***Alstom en Veolia***, Franse multinationals die sinds 2004 betrokken zijn bij de bouw van de tram die Jeruzalem verbindt met de omliggende nederzettingen, een schending van het internationaal recht.

In België is de bankengroep ***Dexia NV***, waarvan de Belgische staat de hoofdaandeelhouder is, direct betrokken bij de financiering van Israëlische nederzettingen via zijn Israëlische filiaal *Dexia Israël*. Ondanks de campagnes tegen deze groep en de verklaringen over het afstoten van het Israëlische filiaal is *Dexia NV* nog steeds gelinkt aan *Dexia Israël*. Die gaat door met de financiering van nederzettingen, onder meer via leningen aan gemeenten.

ENKELE PRODUCTEN "MADE IN ILLEGALITY" IN BELGIË

– 40% van de aromatische kruiden die Israël exporteert zijn geteeld in de Jordaanvallei.
80% ervan wordt geëxporteerd naar Europa.
– 70% van de druiven van de nederzettingen in de Jordaanvallei wordt geëxporteerd.
Ze vertegenwoordigen de helft van alle geëxporteerde Israëlische druiven.
– 5% van de Israëlische avocado's wordt geteeld in de Jordaanvallei.
– Ongeveer 40% van de geëxporteerde dadels wordt in de Jordaanvallei geteeld. De helft van de medjool-dadels wereldwijd wordt in Israël geproduceerd. De helft daarvan komt uit de Jordaanvallei.
– Er worden ook op grote schaal bloemen gekweekt in de Jordaanvallei. Ze worden naar Europa geëxporteerd via Nederland. Daar worden ze geveild of herverpakt zonder dat de oorsprong ooit wordt vermeld.
– De meerderheid van de naar Europa geëxporteerde granaatappels, 22% van de amandelen, 13% van de olijven, 5% van de nectarines en 3% van de perziken worden in nederzettingen in de Jordaanvallei geteeld.

De relaties tussen België en de Israëlische nederzettingeneconomie, Katarzyna Lemanska, februari 2014

DE VERPLICHTING OM DE NEDERZETTINGEN-BOUW NIET TE STEUNEN/

Het rapport van François Dubuisson, professor internationaal recht aan de *Université Libre de Bruxelles*, getiteld “De internationale verplichtingen van de EU en haar lidstaten betreffende de economische relaties met de Israëlische nederzettingen” van februari 2014 stelt dat op staten de verantwoordelijkheid rust om geen bijdrage te leveren aan de bloei van de nederzettingen. Via een nauwkeurige analyse van het internationaal recht, legt dit rapport op heldere en onweerlegbare wijze drie verplichtingen voor derde staten vast. Derde staten moeten alle economische relaties met Israëlische instellingen verbreken indien die relaties bijdragen tot de instandhouding of de erkenning van de illegale situatie van de bezetting.

1. Het internationaal humanitair recht doen respecteren
De eerste verplichting is verwoord in het eerste artikel van de Vierde Conventie van Genève van 1949. De ondertekenende staten moeten het internationaal humanitair recht “doen respecteren”. Concreet moeten de Europese Unie en haar lidstaten de nodige maatregelen nemen zodat Israël het verbod op nederzettingen zou respecteren. De toepassing van deze verplichting moet zich specifiek vertalen in het verbieden van de invoer van producten uit de nederzettingen. Professor Dubuisson toont aan dat het beëindigen van de schendingen verbonden met de nederzettingen niet compatibel is met handel met deze illegale entiteiten. Dergelijke handel draagt immers bij tot hun economische bloei.

2. Een illegale situatie niet als wettelijk erkennen
Deze gewoonterechtelijke regel van het internationaal recht werd herbevestigd in het advies van het Internationaal Gerechtshof. Hij stelt niet alleen een verbod in op de erkenning van een illegale situatie, maar ook een verbod op het stellen van daden die tot een dergelijke erkenning bijdragen. Uit deze regelt vloeit voort dat de EU en haar lidstaten geen economische relaties met Israël mogen ontwikkelen waarbij Israëls bevoegdheid over de Palestijnse gebieden zou worden erkend of waarbij er juridische effecten zouden worden gegeven aan activiteiten in nederzettingen. De EU paste deze verplichting in het verleden niet altijd rigoureus toe. Door toenemende druk van het maatschappelijke middenveld houdt de EU meer en meer rekening met deze verplichting. In juli 2013 zette de Europese Commissie een belangrijke stap. Ze vaardigde richtsnoeren uit om “het respect te garanderen voor de posities en de engagementen van de EU onder het internationaal recht met betrekking tot de niet-erkenning door de Unie van Israëls soevereiniteit over de gebieden die dit land sinds juni 1967 bezet”. Concreet engageert de EU zich er via deze richtsnoeren toe om de nederzettingen uit te sluiten van “prijzen, financiële instrumenten of subsidies” gefinancierd door de EU. De toepassing van deze richtsnoeren zal geïnterpreteerd en geëvalueerd moeten worden aan de hand van deze verplichting tot niet-erkenning.

3. Geen hulp of assistentie verlenen aan de instandhouding van een illegale situatie
De verplichting om geen hulp of assistentie te geven, focust op handelingen die de verantwoordelijke staat helpen bij de voortzetting van een situatie die het internationaal recht schendt. Vóór de herbevestiging ervan in het advies van het IGH over de Muur, verscheen deze verplichting al in een resolutie van de VN-Veiligheidsraad in maart 1980. Die resolutie vraagt dat “staten geen enkele hulp aan Israël verlenen die specifiek gebruikt zal worden voor de nederzettingen in de bezette gebieden”. Volgens professor Dubuisson “dragen de lidstaten van de EU door het toelaten van de invoer en de handel in nederzettingsproducten op hun grondgebied onmiskenbaar bij tot de economische welvaart van die nederzettingen. Hierdoor verlenen ze “hulp of assistentie” aan de voortzetting van een illegale situatie

die voortvloeit uit Israëls nederzettingenbeleid." De toepassing van de verplichting om geen hulp of assistentie te geven, houdt in dat de EU en België geen commerciële banden met de nederzettingen meer onderhouden.

Het is zonneklaar dat de invoer en de commercialisering van nederzettingsproducten door de EU-lidstaten bijdragen tot de economische welvaart van de nederzettingen en dat ze op die manier hulp en/of assistentie verlenen aan het voortzetten van de illegale situatie die voortvloeit uit het nederzettingenbeleid.

STEEDS MEER VERPLICHTINGEN DIE IN ACHT WORDEN GENOMEN/

Met de richtsnoeren die Israëlische instellingen gevestigd in de nederzettingen en hun activiteiten uitsluiten van Europese financiering, toonde de EU dat ze zich bewust is van haar verplichtingen onder het internationaal en Europees recht. Dit is duidelijk een stap in de goede richting. Toch is dit ontoereikend in het licht van de maatregelen die nodig zijn om het Israëlische nederzettingenbeleid daadwerkelijk aan banden te leggen.

In Europa en elders, nemen landen nog bijkomende maatregelen om hun verplichtingen onder het internationaal recht te respecteren. Noorwegen, Nieuw-Zeeland, Zweden en Nederland hebben recent Israëlische bedrijven die actief zijn in de nederzettingen uitgesloten uit hun publieke pensioenfondsen. Ze baseren zich voor deze beslissing op hun verplichtingen onder het internationaal recht.

EISEN/

Uit de hierboven beschreven juridische verplichtingen vloeit voort dat België:

- **zich moet vergewissen dat zijn beleid niet direct of indirect de bestendiging en de uitbreiding van de nederzettingen ondersteunt;**
- **maatregelen moet nemen om een einde te stellen aan alle banden tussen zijn economie en de economie van het Israëlische nederzettingenbeleid.**

De ondertekenende organisaties eisen daarom dat de Belgische regering:

- **de invoer van nederzettingsproducten verbiedt**

België moet handelen in overeenstemming met zijn verklaringen van veroordeling van het Israëlische nederzettingenbeleid. Het moet vooral voldoen aan zijn verplichtingen onder het internationaal recht en de nederzettingen niet wettelijk erkennen, noch hulp of assistentie bieden aan de instandhouding van deze illegale situatie. De juridische opinie van François Dubuisson stelt dat België volgens het Europees recht de maatregel kan nemen om de invoer van nederzettingsproducten unilateraal te verbieden op voorwaarde dat deze maatregel gerechtvaardigd wordt op grond van "publieke moraliteit, publiek beleid of publieke veiligheid". Deze maatregel druist niet in tegen de bepalingen van de Wereldhandelsorganisatie. België zou er daarnaast op Europees niveau voor moeten ijveren dat er een algemene EU-maatregel komt die een verbod op nederzettingsproducten en handel met de nederzettingen instelt.

- **de nederzettingen uitsluit uit de bilaterale akkoorden en samenwerking met Israël**

De Belgische regering en alle instanties die bevoegdheden hebben op het gebied van samenwerking moeten duidelijke territoriale bepalingen opstellen die elk bilateraal akkoord beperken tot het grondgebied van Israël, en die alle Israëlische instellingen die actief zijn of gevestigd zijn in de bezette Palestijnse gebieden uitsluiten. De EU stelde hiertoe in de zomer van 2013 richtsnoeren op. België moet dit soort van richtsnoeren overnemen voor elk akkoord dat met Israël wordt afgesloten.

EEN PRECEDENT: HET VERBOD OP DE COMMERCIALISERING VAN ILLEGAAL KAPHOUT IN EUROPA

De regelgeving van 20 oktober 2010 van het Europees Parlement en de Raad verbood de invoer van illegaal kaphout en afgeleide producten op de Europese markt, en wel om de strijd aan te gaan tegen de illegale ontginning van bossen in de hele wereld, met name in de Democratische Republiek Congo, Indonesië, Kameroen enz. Vanaf 3 maart 2013 werd deze regelgeving van kracht in alle lidstaten van de EU.

Een dergelijke maatregel kan perfect worden overgenomen in het geval van nederzettingsproducten. De condities van de oogst en de productie vormen hier evenzeer een inbreuk op geldende juridische normen: het internationaal humanitair recht, de mensenrechten, de soevereiniteit over natuurlijke hulpbronnen en het recht op zelfbeschikking.

▶ **Belgische bedrijven ontraadt om in de nederzettingen te investeren en er commerciële relaties mee te onderhouden**

Volgens de VN-richtlijnen inzake bedrijven en het respect voor mensenrechten moeten regeringen aanbevelingen opstellen voor bedrijven opdat ze het respect voor de mensenrechten bij al hun activiteiten in acht zouden nemen. Bovendien eisen de richtlijnen dat bedrijven bewijzen dat ze de mensenrechten respecteren, meer bepaald via maatregelen die moeten verhinderen dat ze zelf bijdragen tot mensenrechtenschendingen. In navolging van het Verenigd Koninkrijk en Denemarken, zou de Belgische regering wetgevende maatregelen moeten nemen om te verhinderen dat invoerders en Belgische bedrijven commerciële, economische of financiële akkoorden afsluiten met instellingen die actief zijn in de nederzettingen of er gevestigd zijn.

Andere bijkomende maatregelen:

▶ bedrijven die actief zijn in de nederzettingen, of er gevestigd zijn, uitsluiten van publieke markten en openbare aanbestedingen,

▶ Belgische en Europese burgers ontraden om onroerend goed in de nederzettingen te kopen,

▶ richtlijnen opstellen voor reizigers zodat ze elke vorm van steun vermijden aan bedrijven en toeristische sites die in de nederzettingen gesitueerd zijn of uitgebaat worden door kolonisten.

MEER EN MEER STATEN BASEREN ZICH OP HET INTERNATIONAAL RECHT OM NATIONALE ACTOREN AF TE RADEN BANDEN MET DE NEDERZETTINGEN TE ONTWIKKELEN.

– In 2011 kwam het Duitse ministerie tussenbeide om de spoorwegmaatschappij *Deutsche Bahn* te overtuigen zich terug te trekken uit het project van de bouw van een spoorlijn die de nederzettingen rondom Jeruzalem met Tel Aviv zou verbinden.

– In 2012 besliste de voorzitter van de universiteit van Roskilde in overeenstemming met het Deense ministerie van Buitenlandse Zaken om een onderzoeksproject met de universiteit van de nederzetting Ariel stop te zetten.

– In 2013 waarschuwde de Nederlandse regering het bedrijf *Royal HaskoningDHV* dat de samenwerking aan een project voor zuivering van afvalwater in nederzettingen in Oost-Jeruzalem zou indruisen tegen het internationaal recht. Het Nederlandse bedrijf zegde zijn samenwerking op en rechtvaardigde zijn beslissing op basis van het internationaal recht.

MEER WETEN / www.madeinillegality.org

– **François Dubuisson** (Centrum internationaal recht van de ULB), *Les obligations internationales des États membres de l'UE concernant le commerce des produits des colonies israéliennes*, CNCD-11.11.11, 11.11.11 & FIDH, Rapport, februari 2014

– **Internationaal Gerechtshof**, *Conséquences juridiques de l'édification d'un mur dans le territoire palestinien occupé*, Raadgevend advies van 9 juli 2004

– Rapport van de **VN-Secretaris Generaal**, *Les colonies de peuplement israéliennes dans le territoire palestinien occupé, y compris Jérusalem-Est, et le Golan syrien occupé*, 12 september 2012

– **Richard Falk**, speciaal rapporteur van de VN, *Situation des droits de l'homme dans les territoires palestiniens occupés depuis 1967,* A/68/376, 10 september 2013

– **Wereldbank**, *West Bank and Gaza. Area C and the Future of the Palestinian Economy*, Rapport, oktober 2013

– **Amnesty International**, *Halte aux déplacements de population. Israël est sur le point d'expulser des bédouins pour étendre ses colonies*, februari 2012

– Collectief van 22 Europese ngo's, waaronder Broederlijk Delen en **FIDH**, *Trading Away Peace: How Europe helps sustain illegal settlements*, oktober 2012

– **B'tselem**, *Dispossession and Exploitation: Israel's Policy in the Jordan Valley and Northern Dead Sea*, Rapport, mei 2011

– **Who Profits**, *"Made in Israel": Agricultural Export from Occupied Territories*, mei 2012

– **Al-Haq**, *Feasting on the Occupation: Illegality of Settlement Produce and the Responsibility of EU Member States under International Law*, Rapport, 2013

– **Palestinian Farming and Civil Society Organisations**, *Farming Injustice. International trade with Israeli agricultural companies and the destruction of Palestinian farming*, februari 2013

– **B'tselem**, *Acting the Landlord: Israel's Policy in Area C, the West Bank, Rapport, juni 2013*

– **Kerem Navot**, *Israeli Settler Agriculture as a Means of Land Takeover in the West Bank*, Rapport, augustus 2013

– **CNCD-11.11.11 en RTBF**, *Palestine, une terre privée de son eau*, Documentaire, februari 2011

– **Katarzyna Lemanska**, *Les relations entre la Belgique et l'économie de l'occupation israélienne*, Studie, Katarzyna Lemanska, februari 2014

Verantwoordelijke uitgever : Handelskaai 9, 1000 Brussel

MADE IN ILLEGALITY
Ondertekenaars/ Association belgo-palestinienne, ABVV-FGTB, Broederlijk Delen, CNAPD, CGSP wallonne, CSC, De Algemene Centrale-ABVV, FOS, Intal, LDH, MOC, Palestina Solidariteit vzw, Pax Christi Vlaanderen, Pax-Christi Wallonie-Bruxelles, Solidarité Socialiste, UPJB, Vrede vzw en Vredesactie
Foto's/ Couv. © ActiveStills, p. 3 © Ma'an Development Center + ABP, p. 4 © Oded Balilty / AP / Isopix, p. 6 © Heidi Levine / Sipa Press / Vredesactie / p. 8 © Ma'an Development Center, p. 9 © ActiveStills + ABP, p. 11 © Vredesactie, p. 13 © ActiveStills, p. 15 © ActiveStills
Logo Made in Illegality/ Voxunit.com
Redactie/ Rabab Khairy – **Vormgeving/** Dominique Hambye

11.11.11 VECHT MEE TEGEN ONRECHT

CNCD 11.11.11 UN COMBAT DE PLEINS DROITS

fidh